

Specijalizovano tužilaštvo je internacionalizovano, izmešteno tužilačko telo sa sedištem u Hagu, osnovano radi sprovođenja istraga nad pojedincima i, kad je opravdano, njihovog krivičnog gonjenja u vezi s krivičnim delima navedenim u Izveštaju Parlamentarne skupštine Saveta Evrope „Nečovečno postupanje sa ljudima i nedozvoljena trgovina ljudskim organima na Kosovu“ iz 2011.godine.

MANDAT

Mandat Specijalizovanog tužilaštva regulisan je Zakonom o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu koji je Skupština Kosova usvojila u avgustu 2015.

Na osnovu ovog Zakona Specijalizovano tužilaštvo je nadležno za istrage i krivično gonjenje državljana Kosova i/ili Savezne Republike Jugoslavije ili pojedinaca koji su počinili dela protiv građana Kosova i/ili Savezne Republike Jugoslavije i to za krivična dela započeta ili izvršena na Kosovu koja su u vezi sa radnjama počinjenim u periodu od tri godine između 1. januara 1998. i 31. decembra 2000. i opisanim u Izveštaju Parlamentarne skupštine Saveta Evrope.

KONTAKT

Za više informacija, obratite se Specijalizovanom tužilaštvu na sledećem imejlu:

spokespersonSPO@scp-ks.org ili poštom na ovu adresu:

Raamweg 47
2596 HN The Hague
The Netherlands

SPECIJALIZOVANI TUŽILAC

Specijalizovani tužilac je Kimberli Vest, nekadašnji američki savezni tužilac sa velikim iskustvom u domaćim i međunarodnim krivičnim istragama, koja je na svoju dužnost stupila u oktobru 2023.

Gospođa Vest je treći specijalizovani tužilac i nasledila je Džeka Smita, takođe američkog tužioca, koji je obavljao dužnost specijalizovanog tužioca između septembra 2018. i novembra 2022.

Prvi specijalizovani tužilac bio je Dejvid Švendiman, još jedan američki tužilac, koji je tu funkciju obavljao između septembra 2016. i marta 2018. godine, a ranije je bio glavni tužilac Specijalnog istražnog tima (SITF) između maja 2015. i avgusta 2016. godine.

Prvi glavni tužilac SITF-a bio je Klint Vilijamson, bivši ambasador SAD-a za pitanja ratnih zločina, koji je bio na dužnosti u SITF-u od oktobra 2011. do avgusta 2014. godine.

ISTRAGA

Specijalizovano tužilaštvo osnovano je 1. septembra 2016, kada je preuzelo osoblje i mandat Specijalnog istražnog tima, koji je istrage o navodima iz Izveštaja Saveta Evrope započeo u oktobru 2011. On je delovao kao nezavisno telo, sa nadležnošću i pravnim ovlašćenjima koji su proisticali iz odluke Saveta Evropske unije kojom je osnovan EULEX, Misija EU za vladavinu prava na Kosovu.

Specijalizovani tužilac je ovlašćen da:

- ispituje žrtve, svedoke i osumnjičene i pravi zapis njihovih izjava;
- vrši uviđaje, prikuplja dokaze, obezbeđuje veštačenje prikupljenih dokaza i, po potrebi, obavlja druge istražne delatnosti;
- traži pomoć trećih država i međunarodnih organizacija ili drugih tela, i
- preuzima istražne radnje shodno Pravilniku o postupku i dokazima.

U cilju zaštite integriteta istrage, poverljivosti svedočenja svedoka i tekućeg prikupljanja dokaza, Specijalizovano tužilaštvo ne otkriva konkretne informacije o statusu istrage, dokazima prikupljenim tokom istrage ili vremenu kada će izdati eventualne optužbe.

ISTORIJAT

Parlamentarna skupština Saveta Evrope imenovala je senatora Dika Martija (Dick Marty) da sprovede istragu o navodima sadržanim u memoarima *Gospođa tužilac* bivšeg glavnog tužioca Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) Karle del Ponte, objavljenim u aprilu 2008.

Nakon objavljivanja Martijevog izveštaja, Evropska unija osnovala je Specijalni istražni tim sa zadatkom da istraži navode iz izveštaja. Zakon o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu obezbedio je mehanizam za nastavak istrage i za krivično gonjenje po optužbama proisteklim iz istrage. Specijalizovano tužilaštvo deo je sudskog sistema Kosova, ali ima sedište u Holandiji, na osnovu Sporazuma sa državom domaćinom postignutim između Holandije i Kosova 15. februara 2016. U pitanju je privremena ustanova s konkretnim mandatom i nadležnošću, i to nad određenim zločinima protiv čovečnosti, ratnim zločinima i drugim krivičnim delima prema zakonima Kosova, koja su prema navodima počinjena između 1. januara 1998. i 31. decembra 2000.

PRIMAT NAD DRUGIM SUDOVIMA

Specijalizovana veća imaju primat nad svim drugim sudovima na Kosovu. Specijalizovana veća ili Specijalizovano tužilaštvo mogu, u bilo kojoj fazi istrage ili postupka, da nalože prebacivanje postupka iz svoje nadležnosti sa svakog drugog tužioca ili suda na teritoriji Kosova na Specijalizovana veća i Specijalizovano tužilaštvo. Specijalizovana veća i tužilaštvo mogu da nalože bilo kom sudu na Kosovu da im ustupi bilo koji tekući predmet ili istragu iz nadležnosti ili mandata Specijalizovanih veća ili tužilaštva.

Svi sudovi i tužioci na Kosovu moraju bez odlaganja da obaveste Specijalizovana veća i Specijalizovano tužilaštvo ukoliko saznaju za postojanje krivičnog postupka iz nadležnosti Specijalizovanih veća.

OSOBLJE

Zaposleni u Specijalizovanom tužilaštvu – tužioci, istražitelji, analitičari, stručnjaci za bezbednost, stručnjaci za zaštitu svedoka, pomoćno osoblje – državljanima su zemalja članica EU ili jedne od pet zemalja-donatora: Kanada, Norveška, Švajcarska, Turska i Sjedinjene Države.

KLJUČNI DOKUMENTI

- Izveštaj Parlamentarne skupštine Saveta Evrope „Nečovečno postupanje sa ljudima i nedozvoljena trgovina ljudskim organima na Kosovu“ iz januara 2011.
- *Zakon o ratifikaciji međunarodnog sporazuma („Razmena pisama“)* koji je Skupština Kosova usvojila u aprilu 2014.
- Ustav i Ustavni amandman, član 162: Specijalizovana veća i Specijalizovano tužilaštvo, koji je Skupština Kosova usvojila u avgustu 2015.
- Zakon o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu, koji je Skupština Kosova usvojila u avgustu 2015.
- Sporazum između Kraljevine Holandije i Republike Kosovo o sedištu Izmeštene specijalizovane sudske ustanove Kosova u Holandiji (Sporazum o državi domaćinu) iz februara 2016.
- Pravilnik o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima, koji su usvojile sudije Specijalizovanih veća i koji je stupio na snagu u julu 2017.